

2026/05

IDENTITATEA ETA KULTURAREN INGURUKO **INKESTA**

Dokumentu honek Gipuzkoako euskal nortasunari eta kulturari buruzko pertzepzioaren inguruan egindako inkestaren emaitzak aurkezten ditu. Inkesta soziometroa.etorkizunaeraikiz.eus webgunean egin zen, Gipuzkoako Foru Aldundiaren parte-hartze plataforma.

AURKIBIDEA

1. SARRERA	1
2. PARTE-HARTZEAREN ANALISIA	3
3. EMAITZAK	5
3.1. PROFIL SOZIODEMOGRAFIKOA.....	5
3.2. EUSKAL KULTURAREKIKO PERTZEPZIOA ETA LOTURA	10
4. ESKUALDEEN ARTEKO JOERA NAGUSIAK	21
4.1. PROFIL SOZIODEMOGRAFIKOAK	22
4.2. EUSKAL KULTURAREKIKO PERTZEPZIOA ETA LOTURA	23
5. ONDORIO OROKORRAK	26

01

SARRERA

Txosten honen helburu nagusia Gipuzkoako herritarrek eusko kulturarekiko duten pertzepzioa, identifikazio maila eta praktika kulturalak aztertzea da, Soziometroaren herritarren parte-hartze plataforman egindako inkestan lortutako emaitzetan oinarrituta.

Soziometroa Gipuzkoako Foru Aldundiak garatutako entzute aktiboko tresna bat da, eta eskualdeko hainbat alderdi sozial eta kulturei buruz herritarren iritziak biltzen ditu. Ikerketa mota honen bidez, biztanleriaren pertzepzioak, balioak eta jokabideak sakonago ulertzea da helburua, erabakiak modu informatuagoan eta parte-hartzaileagoan hartzeko.

Kasu honetan, inkestak Gipuzkoako nortasun kulturean jartzen du arreta, eskualdeko kulturarekiko identifikazio maila, hura definitzen duten elementuak, kultur jardueretan parte hartzea, tradizioei ematen zaien balioa eta egungo testuinguruan duen bilakaeraren pertzepzioa bezalako funtsezko gai jorratuz. Halaber, herritarrek kulturarekiko duten harremana aztertzen du, baita belaunaldi gazteen rolari buruzko iritziak ere.

Beste Soziometro barometroekin bat etorritik, ikerketa honek herritarren parte-hartzearen garrantzia azpimarratzen du lurraldearen gizarte-errealitatea ulertzeko oinarrizko tresna gisa.

Tresna hauek joerak detektatzea, kezka partekatuak identifikatzea eta herritarrei ahotsa ematea ahalbidetzen dute, beren beharretara hobeto egokitutako politika publikoak eraikitzeke orduan.

02

PARTE-HARTZEAREN ANALISIA

Inkestan 732 gipuzkoar pertsonen parte hartu zuten, eta horietatik 505ek (% 69,0) galdetegia bukatu zuten, eta 227 pertsonen (% 31,0) ez zuten inkesta bukatu.

Hala ere, garrantzitsua da kontuan izatea ez zutela guztiek erantzun galdetegiko galdera guztiak. Berezi, bizileku-udalerriri buruzko galderari —barrutiaren arabeko lurralde-analisirako erabilia— 516 pertsonen erantzun zioten, eta hori da hautesleen parte-hartzearen lurralde-banaketaren analisiaren oinarria. Beraz, ehunekoak galdera bakoitzerako erantzun baliodunetan oinarrituta kalkulatu dira.

Barrutien arabeko banaketari dagokionez:

- Donostialdeak izan zuen parte-hartze bolumen handiena, 176 galdetegi hasi eta 172 bete, hau da, % 97,7ko betetze-tasa.
- Bidasoa-Oiartzunek 109 galdetegi hasi eta 108 bete zituen, betetze-tasarik altuena lortuz (% 99,1).
- Bere aldetik, Deba-Urolak 116 galdetegi hasi eta 112 osatu erregistratu zituen, % 96,6ko betetze-tasa adieraziz.

Azkenik, Oria barrutiak 115 galdetegi hasi eta 110 bete zituen, % 95,7ko betetze-tasarekin, eta horrek erlatiboki uzte-tasa handiena duen barrutia bihurtzen du.

Barrutia	Hasi	Bukatu	Osatu gabe	% bukatu	% osatu gabe
Donostialdea	176	172	4	97,70%	2,30%
Bidasoa-Oiartzun	109	108	1	99,10%	0,90%
Deba-Urola	116	112	4	96,60%	3,40%
Oria	115	110	5	95,70%	4,30%
Total Gipuzkoa	516	502	14	97,30%	2,70%

Oro har, inkestak betetze-tasa handia erakusten da barruti guztietan, eta horrek bildutako datuen kalitatea eta fidagarritasuna indartzen ditu.

Era berean, lurralde-laginak Gipuzkoako lau barrutien parte-hartzea barne hartzen du, lurraldearen estaldura zabala bermatuz, nahiz eta erantzunen kontzentrazio handiagoa ikusten den hiri-inguruneetan, batez ere Donostialdean.

03

EMAITZAK

3.1. PROFIL SOZIODEMOGRAFIKOA

Atal honek ikerketan parte hartu duten pertsonen profil soziodemografikoa aurkezten du, lurralde-banaketa, lan-egoera, sexua, adina, hezkuntza-maila eta egoera ekonomikoa barne, lortutako emaitzak testuinguruan jartzeko aukera emanez.

Inkestak Gipuzkoa osoko parte-hartzaileak izan zituen, lau barrutietako udalerririk ordezkatuz. Donostialdeko eskualdea nabarmentzen da ordezkatuena delarik, erantzunen zati handi bat Donostiatik etorrira. Ehunekoak galdera bakoitzari emandako erantzunak islatzen dituzte, parte-hartzaile guztiek ez baitute galdetegi osoa bete.

Enplegu-egoerari dagokionez, parte-hartzaile gehienak lanean ari dira (% 59,88), eta ondoren erretiratuak datoz (% 29,84), eta langabezian daudenen (% 3,29), ikasleen (% 2,91) edo beste egoera batzuetan daudenen (% 4,07) ehunekoak txikiagoak dira.

Generoari dagokionez, emakumeak nagusi (% 52,86), gizonekin alderatuta (% 43,83), eta ehuneko txiki batek beste gisa identifikatzen da (% 1,10) edo nahiago du ez erantzutea (% 2,20).

Adinari dagokionez, parte-hartzaile gehienak 46 eta 65 urte bitartekoak dira, laginaren % 60,66 ordezkatuz. Ondoren, 66-75 urte bitarteko taldea (% 18,60) eta 36-45 urte bitarteko taldea (% 8,53) datoz. Gazteenen taldea, berriz, nabarmen txikiagoa da.

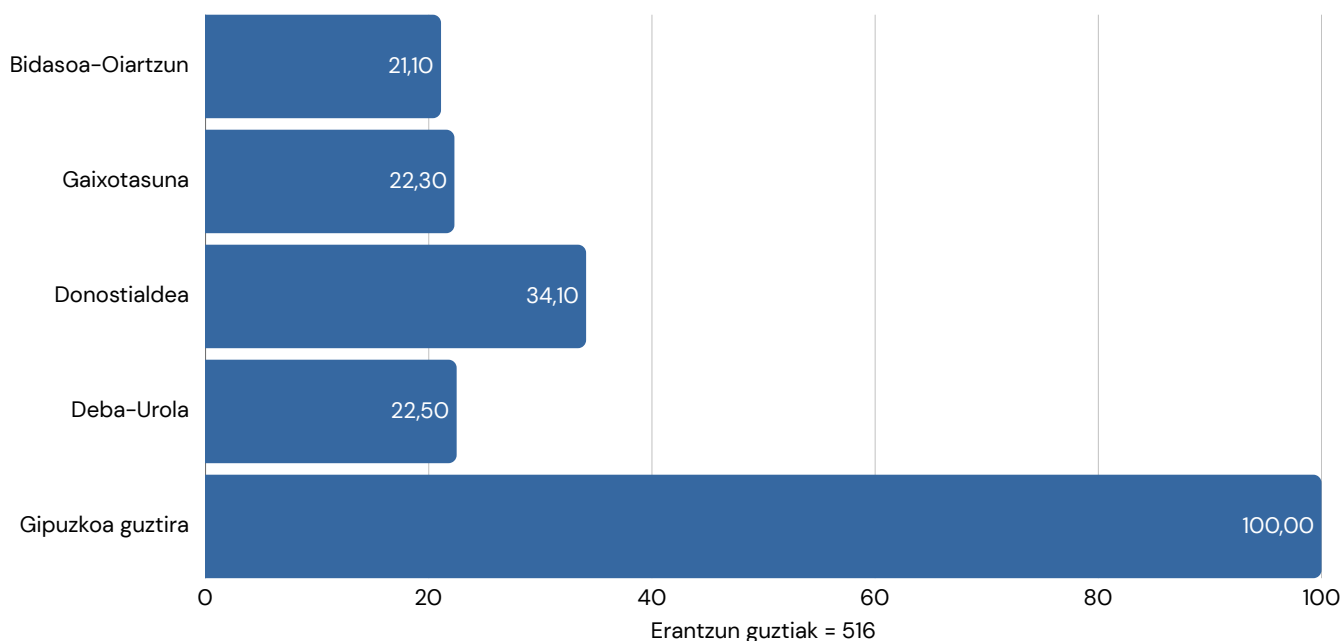
Hezkuntza-mailari dagokionez, hezkuntza-maila altua ikusten da parte-hartzaileen artean. Gehiengoak unibertsitate-tituluak ditu (% 37,32), ondoren lanbide-heziketa (% 17,73) eta masterrak (% 17,32). Oinarrizko hezkuntza-mailek (Lehen Hezkuntza eta DBH) batera % 10 baino gutxiago ordezkatzen dute, eta doktorego-tituluak % 5,77.

Egoera ekonomikoari dagokionez, inkestatutakoen % 50,10ek adierazi du arazorik gabe iristen dela hilaren amaierara; % 23,56k, berriz, zailtasunak dituela adierazi du. % 14,46k egoera lasaia aitortu du, eta % 2,77k adierazi du ez dela hilaren amaierara iritsi.

Pertzepzio hau indartzen du 0-10 eskalako balorazioak, non puntuazioak tarte ertainean eta tarte ertain-altuan kontzentratzen diren. Puntuazio ohikoena 5 (% 34,43) da, ondoren 7 (% 19,34) eta 8 (% 19,15) datoz, eta horrek egonkortasun moderatuaren pertzepzio orokorra adierazten du.

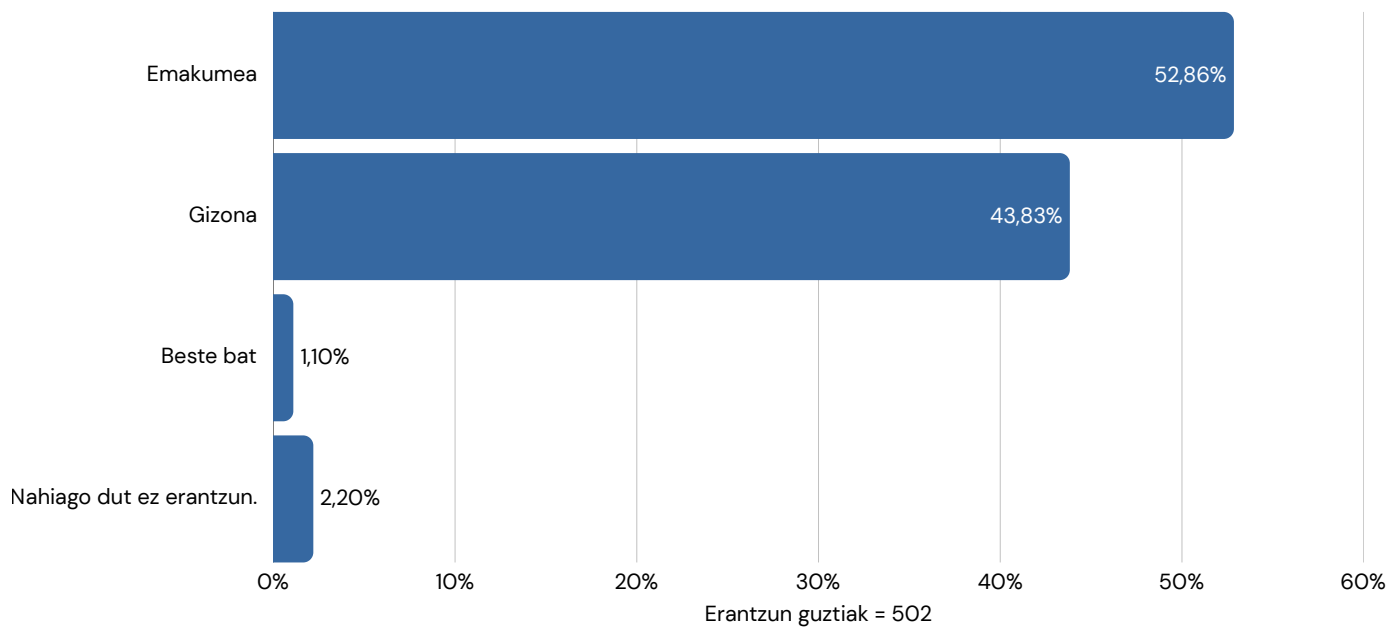
Oro har, parte-hartzaileen profila batez ere adin ertaineko helduen populazio bati dagokio, gehienbat aktiboa edo erretiratu, hezkuntza-maila altua eta egoera ekonomiko egonkorra duena, lurralde-ordezkaritza zabala duena, nahiz eta hiri-inguruneek, batez ere Donostialdekoek, pisu handiagoa izan.

ESKUALDEKAKO BANAKETA

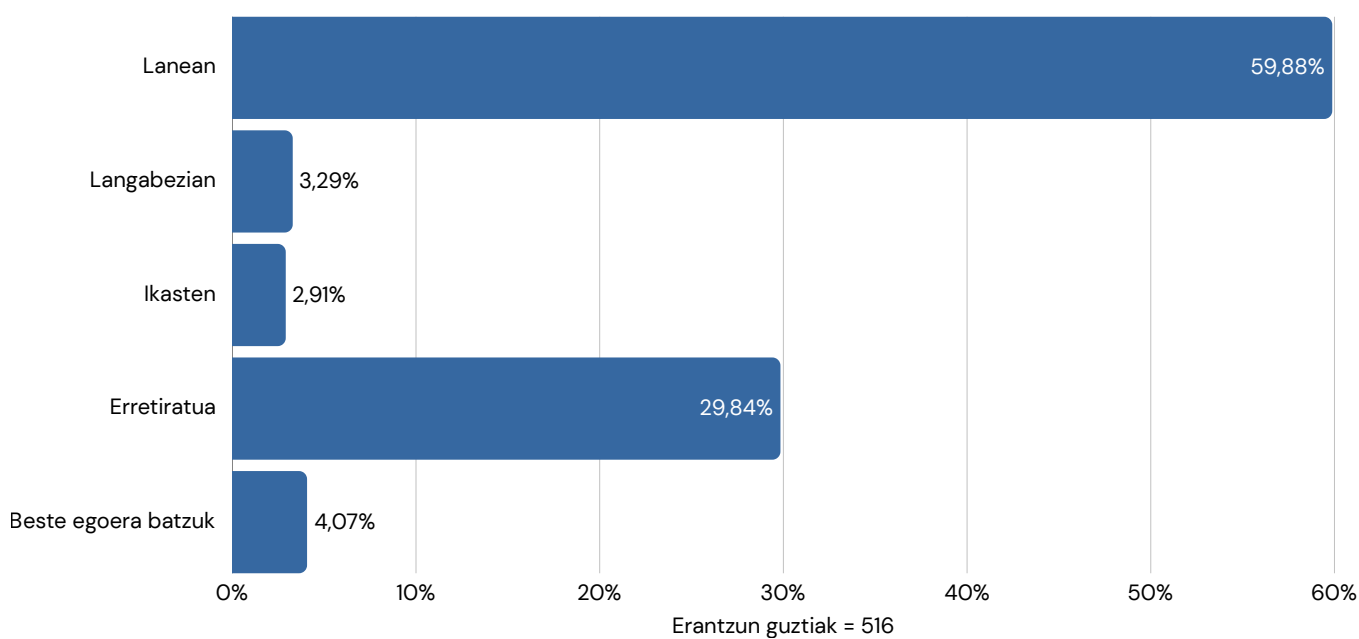
Lurralde-banaketari dagokionez, Donostialdeak hartzen du laginaren zatirik handiena (% 34,1), ondoren Deba-Urola (% 22,5), Oria (% 22,3) eta Bidasoa-Oiartzun (% 21,1) datoz. Datu hauek barruti desberdinen arteko ordezkariitza orekatua islatzen dute, nahiz eta Donostialdearen eremuko presentzia erlatiboa handiagoa izan.

GENEROAREN ARABERAKO BANAKETA

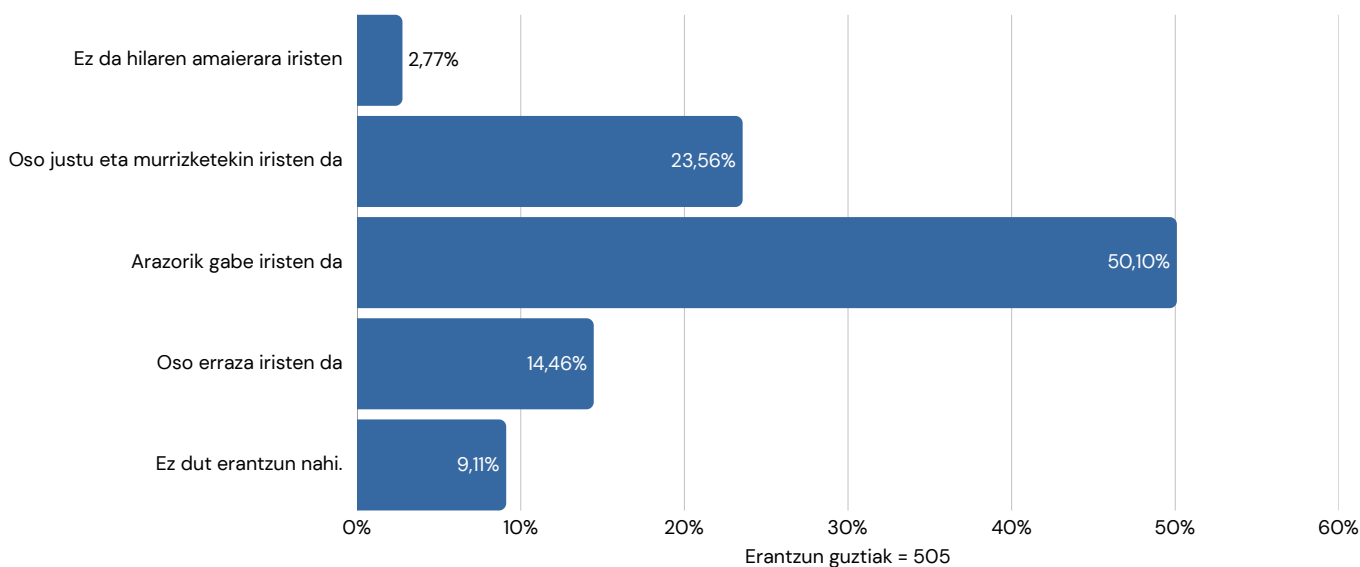
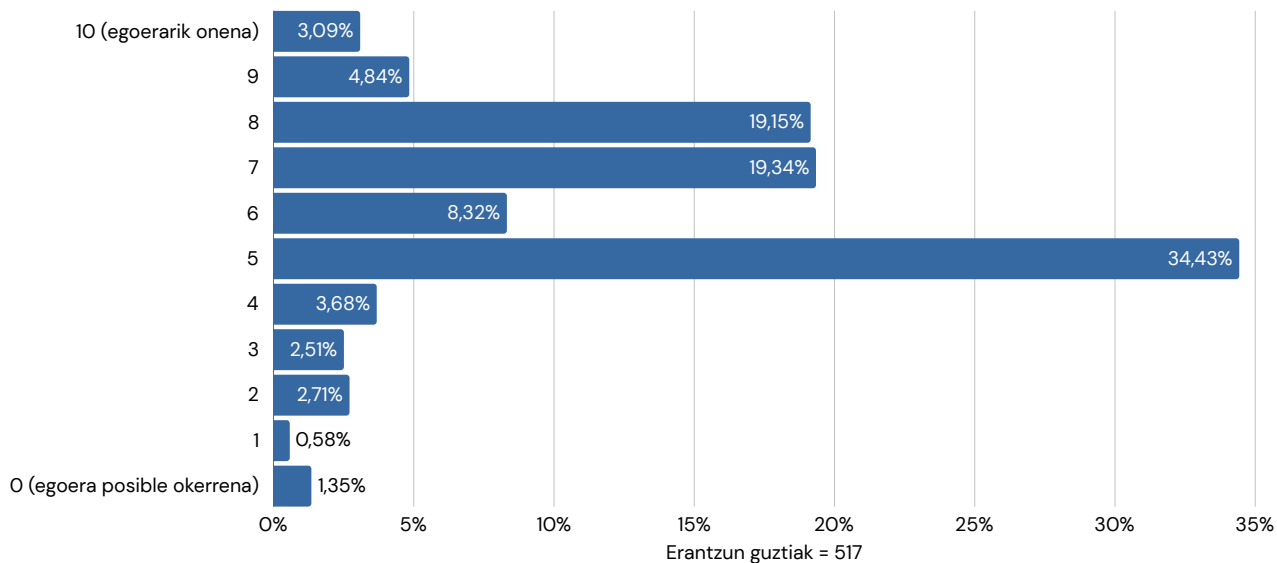
Parte-hartzeak generoen araberako banaketa orekatua erakusten du, nahiz eta emakumeen gehiegizko ordezkartza txiki bat egon.

ENPLEGU EGOERAREN ARABERAKO BANAKETA

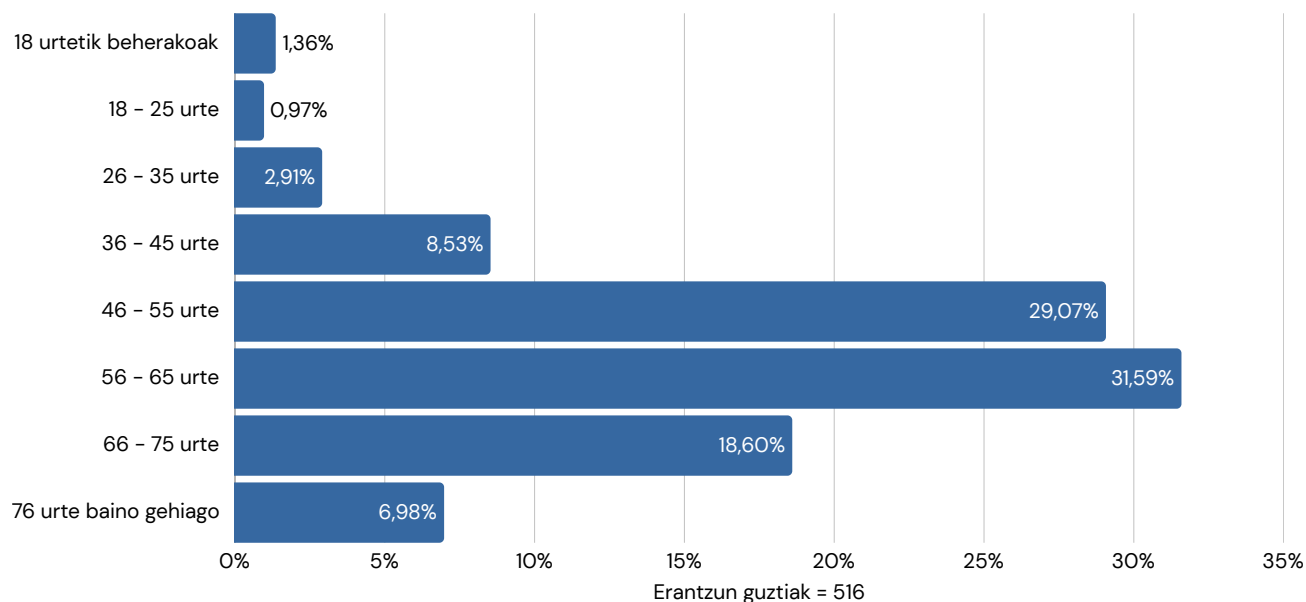
Lanean ari diren pertsonen nagusitasun argia dago, erretiratuek ere presentzia nabarmena dutelarik.

EGOERA EKONOMIKOAREN ARABERAKO BANAKETA

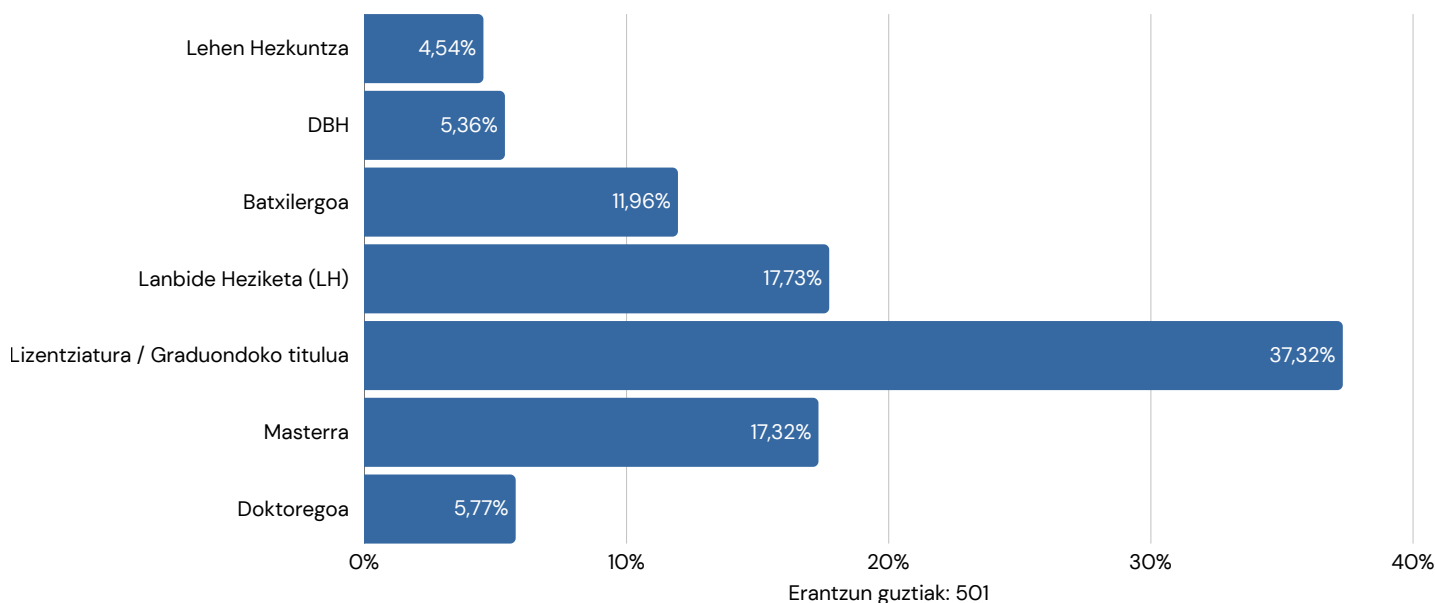
Bi adierazleek, batera hartuta, pertzepzio ekonomiko egonkorra erakusten dute parte-hartzaileen artean.

ADIN-TARTEAREN ARABERAKO BANAKETA

Adinaren banaketak adin ertaineko taldeetan kontzentrazio argia erakusten du, batez ere 46 eta 65 urte bitartekoetan.

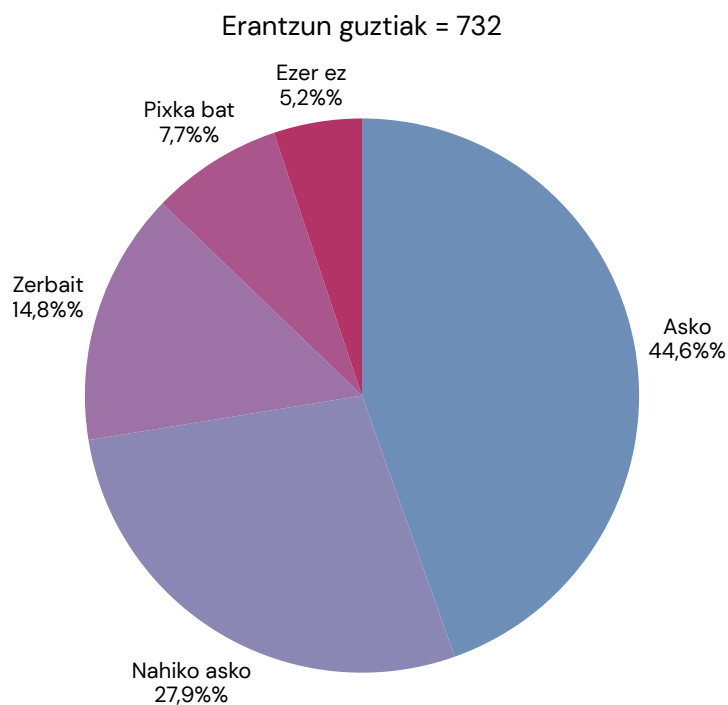
HEZKUNTZA MAILAREN ARABERAKO BANAKETA

Laginaren hezkuntza-maila altua da, unibertsitateko eta lanbide-heziketa duten pertsonak nagusi direlarik.

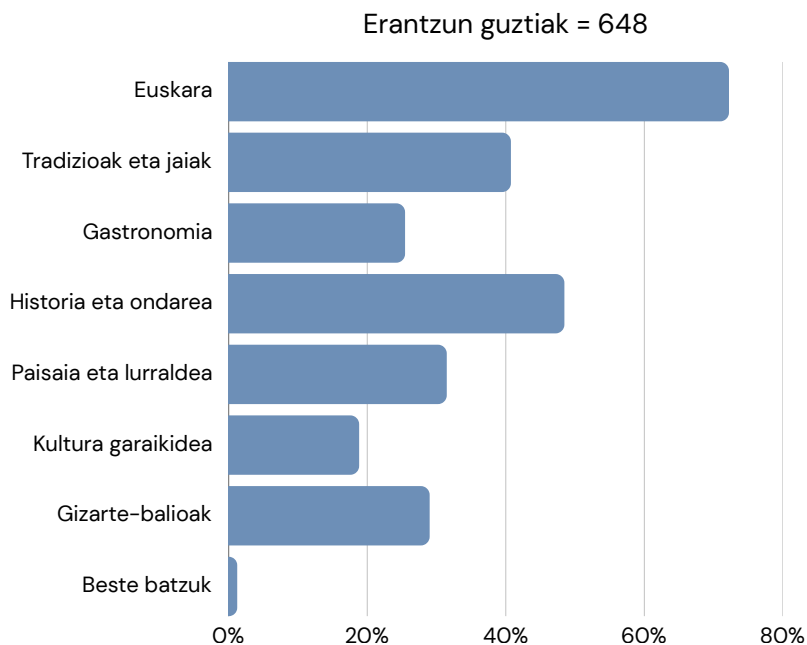
3.2. EUSKAL KULTURAREKIKO PERTZEPZIOA ETA LOTURA

ZENBATERAINO IDENTIFIKATZEN ZARA GIPUZKOAKO KULTURAREKIN?

Gipuzkoako kulturarekiko identifikazio maila altua da, erantzuleen gehiengo handi batek oso (% 44,57) edo nahiko identifikatuta (% 27,86) sentitzen direla adierazi baitu. Aldiz, identifikazio gutxiago (gutxi edo batere ez) dutenek proportzio nabarmen txikiagoa osatzen dute, eskualdearekiko lotura kultural sendoa islatuz.

ZEIN ELEMENTU IRUDITZEN ZAIZKIZU GARRANTZITSUENAK GIPUZKOAKO NORTASUN KULTURALA DEFINITZEKO? (AUKERATU GEHIENEZ 3)

Emaitzek erakusten dute euskara Gipuzkoako kultur identitatearekin lotutako elementu nagusia dela, inkestatutakoen % 72,22k aipatua. Horrek islatzen du hizkuntzak parte sentitzearen, kultura-transmisioaren eta lurralde desperdintzapen ikur gisa duen funtsezko eginkizuna.

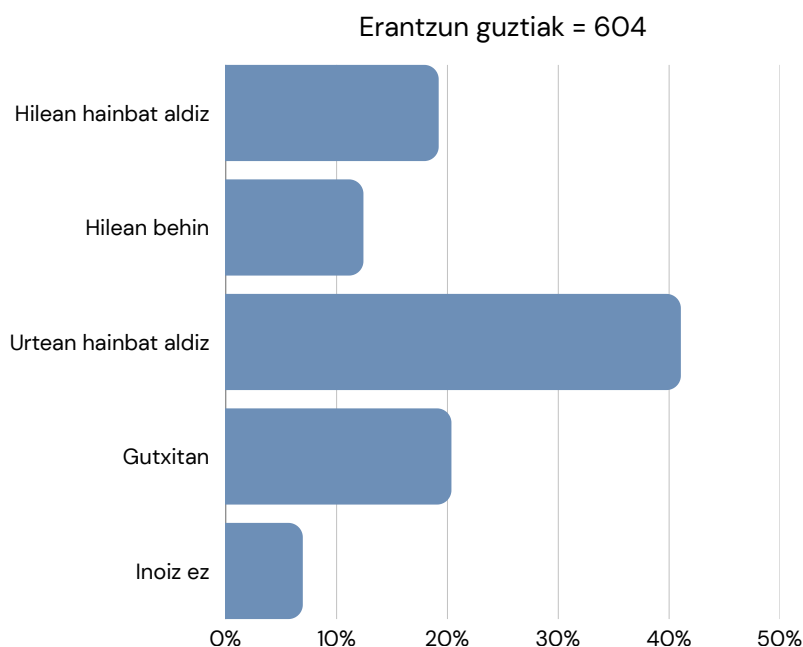
Bigarrenik, historia eta ondarea agertzen dira (% 48,46), eta ondoren tradizioak eta jaiak (% 40,74), eta horrek adierazten du nortasun kulturala nabarmen lotuta dagoela bai memoria historikoarekin, bai lurraldeko adierazpen kolektibo eta jai-adierazpenekin.

Paisaiak eta lurraldeak (% 31,48) eta balio sozialek (% 29,01) ere pisu handia dute, hizkuntza eta tradizioen haratago nortasun kulturala zabaltzen duten elementuak izanik, ingurumenarekin, komunitatearekin eta bizimoduarekin lotutako dimentsioak barneratuz.

Gastronomia parte-hartzaileen laurden batek (% 25,46) aipatzen du, eta kultura garaikideak —musika, artea, zinema, etab.— ehuneko txikiagoa lortzen du (% 18,83), eta horrek iradokitzen du identitate kulturala elementu historiko, linguistiko eta tradizionalarekin lotuago dagoela egungo adierazpen kulturekin baino.

Erantzun irekiek gutxiengo txiki bat ordezkatzzen dute (% 1,23) eta ekarpen anitzak dituzte, hala nola herri kirolei, bertsolaritzari, kooperatibei eta gastronomiari egindako erreferentziak. Erantzun batzuek kulturaren eta hizkuntzaren balio bereizgarria azpimarratzen dute, parte-hartzaile batek "euskara ta tradizio zaharrak" edo "Herrikirolak eta bertsolariak" aipatzean adierazi duen bezala. Gizarte eta demografia aldaketei buruzko iritzi eta kezka kritikoagoak ere agertzen dira, eskualdeko kultur identitateari buruzko pertzepzioen aniztasuna islatuz.

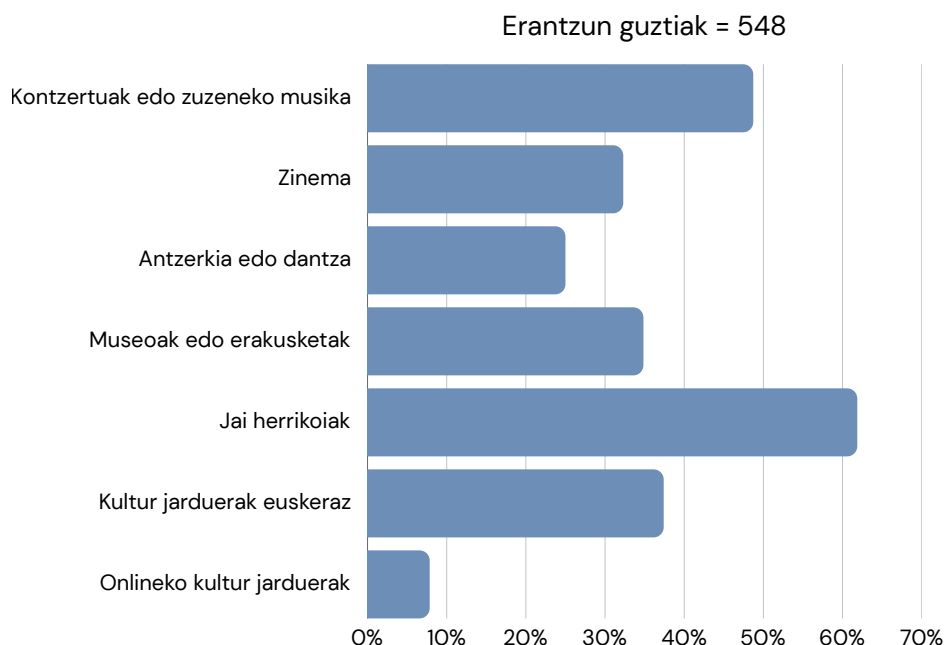
ZENBATETAN PARTE HARTZEN DUZU KULTUR JARDUERA EDO TRADIZIOETAN?

Kultur jardueretan eta tradizioetan parte hartzea nahiko ohikoa da inkestatutakoen artean. Aukera ohikoena urtean hainbat aldiz parte hartzea da (% 41,06), eta ondoren hilean hainbat aldiz (% 19,21) edo hilean behin (% 12,42) egiten dutenak datoz.

Bestalde, % 20,36k gutxitan parte hartzen dutela diote, eta % 6,95ek bakarrik adierazten dute inoiz ez dutela parte hartzen jarduera mota hauetan. Oro har, emaitzek islatzen dute herritarren gizarte-bizitzan kultur praktikak nabarmenak direla, batez ere tokiko ospakizun, ekitaldi eta tradizioekin lotutakoak.

ZEIN KULTUR JARDUERA MOTA EGITEN DITUZU GEHIENETAN? (AUKERATU GEHIENEZ 3)

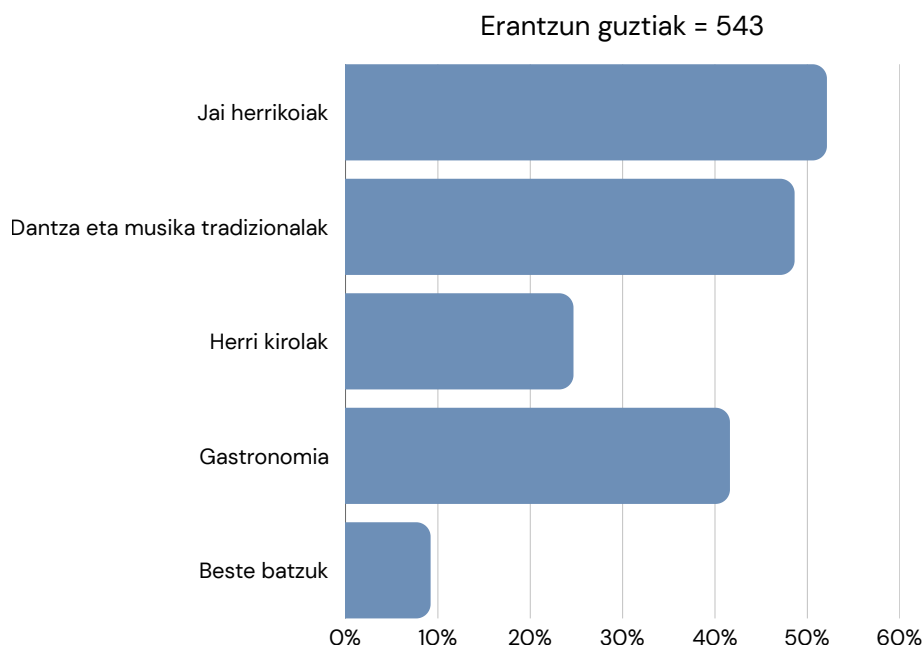

Inkestatutako en artean ohikoena den kultur jarduera jai herrikoiak dira, alde handiz, laginaren % 61,86k aipatu baititu. Datu honek indartzen du ospakizun tradizional eta komunitarioek Gipuzkoan parte hartzeko eta kultur transmisiorako espazio gisa betetzen jarraitzen duten paper garrantzitsua.

Aipagarriak dira, halaber, kontzertuak edo zuzeneko musika (% 48,72) eta euskeraz egindako kultur jarduerak (% 37,41), aisialdi garaikideko jardueren eta euskerarekin eta identitatearekin lotutako kultur praktiken konbinazio bat islatuz.

Museoek eta erakusketek (% 34,85) eta zinemak (% 32,30) ere parte-hartze handia erakusten dute, antzerkia eta dantza bezalako jarduerak (% 25,00) presentzia txikiagoa duten bitartean. Onlineko kultur jarduerak oso gutxitan agertzen dira (% 7,85), eta horrek adierazten du gehiengoak aurrez aurreko eta taldeko kultur esperientziak nahiago dituela.

GIPUZKOAKO KULTURAREN ZEIN TRADIZIO BALORATZEN DITUZU GEHIEN?

Jai herrikoiak dira inkestatutakoek gehien baloratzen duten kultur tradizioa (% 52,12), eta ondoren dantza eta musika tradizionalak datoz (% 48,62). Emaitza hauek Gipuzkoaren kultur identitatean jai- eta adierazpen kolektiboek betetzen jarraitzen duten garrantzia islatzen dute.

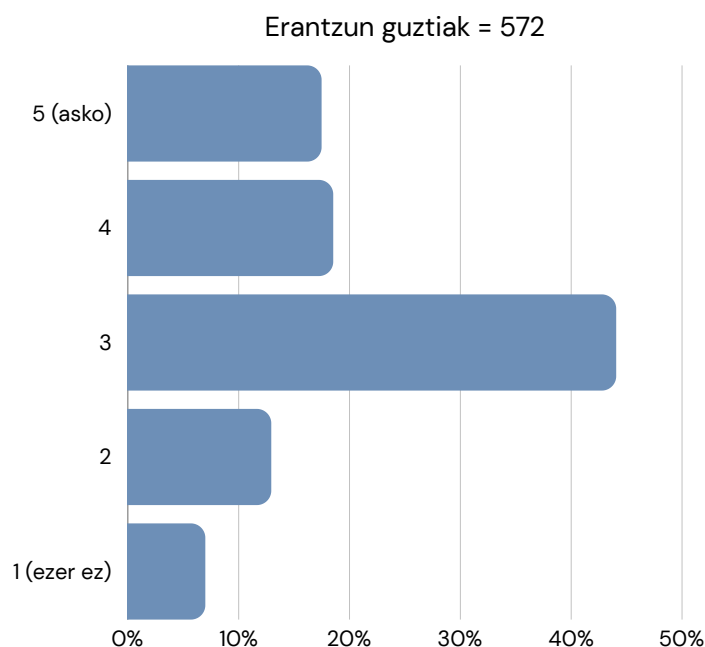
Gastronomiak ere leku nabarmena hartzen du (% 41,62), eskualdeko elementu kultural ezagun eta baloratuenetako bat bezala finkatuz. Bien bitartean, herri kirolak parte-hartzaileen laurden batek aipatzen ditu (% 24,68), presentzia esanguratsua erakutsiz, nahiz eta beste tradizio batzuk baino mugatuagoa izan.

Erantzun irekiek, gutxiengoa izan arren (% 9,21), nabarmen zabaltzen dute baloratzen diren elementu kulturalen aniztasuna. Horien artean, aipagarrienak dira: behin eta berriz aipatzen dira euskera, auzolana, pilota, estropadak, bertsolaritza, mendizaletasuna eta naturarekin eta komunitatearekin lotutako jarduerak. Batzuek esplizituki azpimarratzen dute hizkuntzaren eta komunitate-bizitzaren balioa, "euskaraz egiten den edozer", "Komunitategintza edo auzolana" eta "euskal identitatearen aitortza" bezalako elementuak aipatuz.

Badira, halaber, gaur egungo kultura-identitateari buruzko gogoeta kritikoagoak edo ñabardura gehiago dituztenak, Gipuzkoaren proiektio instituzionalarekin, eskaintza kulturalaren bilakaerarekin edo euskeraren erabilera soziala indartzeko beharrarekin lotuta.

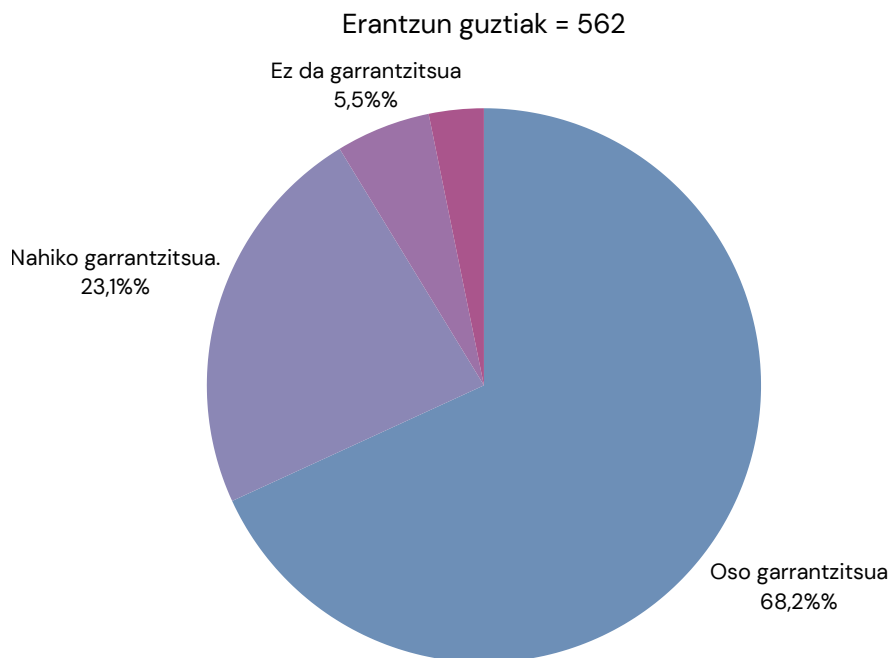
Guztira hartuta, erantzunek kulturaren ikuspegi zabala erakusten dute, tradizio historikoak, hizkuntza, komunitatearen balioak eta gaur egungo kultura-adierazpenak uztartzen dituena.

1ETIK 5ERA BITARTEKO ESKALA BATEAN, NON 1EK "BATERE EZ" ETA 5EK "ASKO" ESAN NAHI DUEN, ZENBATERAINO USTE DUZU EUSKAL KULTURA PRESENTE DAGOELA GIPUZKOAKO EGUNEROKO BIZITZAN?

Euskal kulturak Gipuzkoako eguneroko bizitzan duen presentziari buruzko pertzepzioa maila ertainean eta altuan kokatzen da gehienbat. Balorazio ohikoena 3 (% 44,06) da, ondoren 4 (% 18,53) eta 5 (% 17,48) datoz, eta horrek adierazten du biztanleriaren zati handi batek lurraldeko eguneroko bizitzan nahiko presente dagoen elementu gisa hautematen duela kultura.

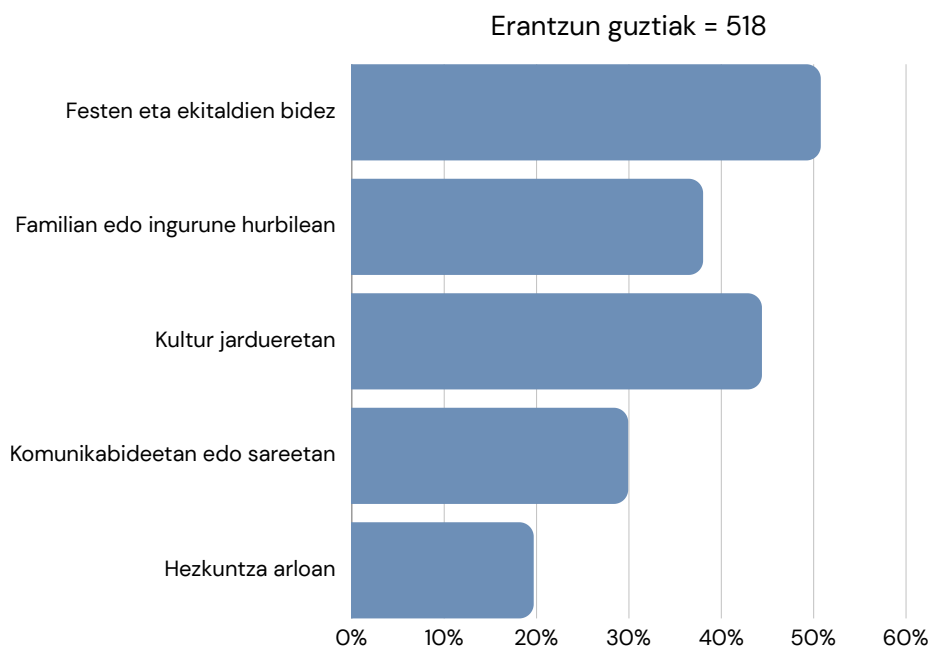
Alderantziz, puntuaziorik baxuenak gutxiengoan daude, % 12,94k 2 emanek eta % 6,99k presentzia urria edo batere ez dela uste baitu (1). Oro har, emaitzek erakusten dute Gipuzkoako euskal kulturaren ikusgarritasunaren eta eguneroko presentziaren pertzepzioa nahiko positiboa dela, baina ez dela adostasun-maila handirik lortu.

ZENBATERAINOKO GARRANTZIA DU ZURETZAT KULTURA-TRADIZIOAK MANTENTZEAK?

Kultura-tradizioen kontserbazioa funtsezko alderditzat jotzen dute inkestatutako gehienek. Bi heren baino gehiagok (% 68,15) hauek mantentzea oso garrantzitsua dela diote, eta % 23,13k, berriz, nahiko garrantzitsua dela uste dute.

Aitzitik, kultura-tradizioei garrantzi gutxi edo batere garrantzirik ematen ez dieten jarrerak oso gutxi dira, eta batera erantzunen % 10 baino gutxiago dira. Oro har, emaitzek adierazten dute adostasun sozial zabala dagoela tradizioek Gipuzkoako kultura-nortasunaren eta ondare kolektiboaren elementu garrantzitsu gisa duten balioaren inguruan.

NOLA JARTZEN ZARA HARREMANETAN LURRALDEKO KULTURAREKIN?

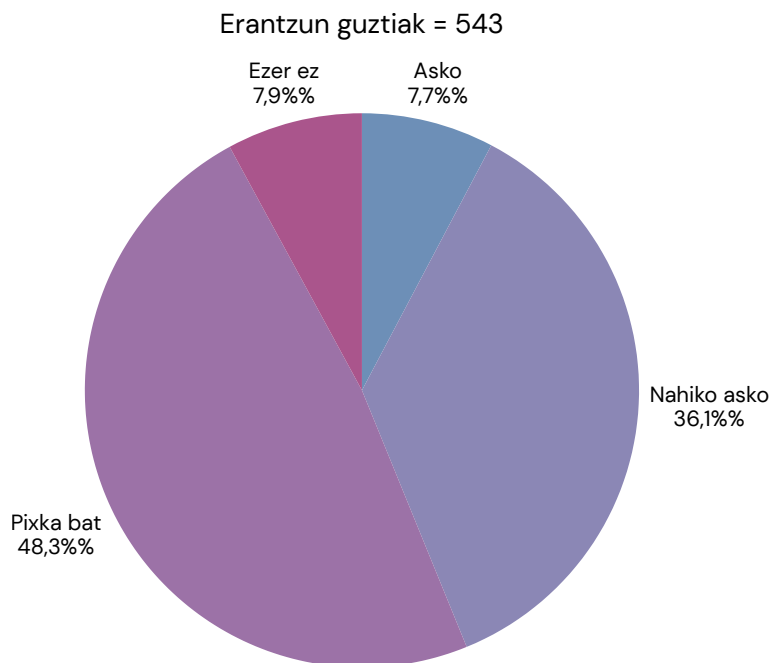

Tokiko kulturarekin harremanetan jartzeko modu nagusiak espazio kolektiboen eta esperientzia pertsonalen bidez gertatzen dira. Jaialdiak eta ekitaldiak dira biderik ohikoena (% 50,77), ondoren kultur jardueretan parte hartzea (% 44,40) eta familia edo zirkulu hurbileko harremana (% 38,03).

Komunikabideak eta sare sozialak ere kanal garrantzitsu gisa agertzen dira (% 29,92), nahiz eta aurrez aurreko eta komunitateko parte-hartzeak baino pisu txikiagoa izan.

Bere aldetik, hezkuntza arloak presentzia txikiagoa du (% 19,69), eta horrek iradokitzen du euskal kulturarekiko lotura batez ere eguneroko, gizarte eta jai esperientziatik eraikitzen dela, ikaskuntza espazio formaletatik baino gehiago.

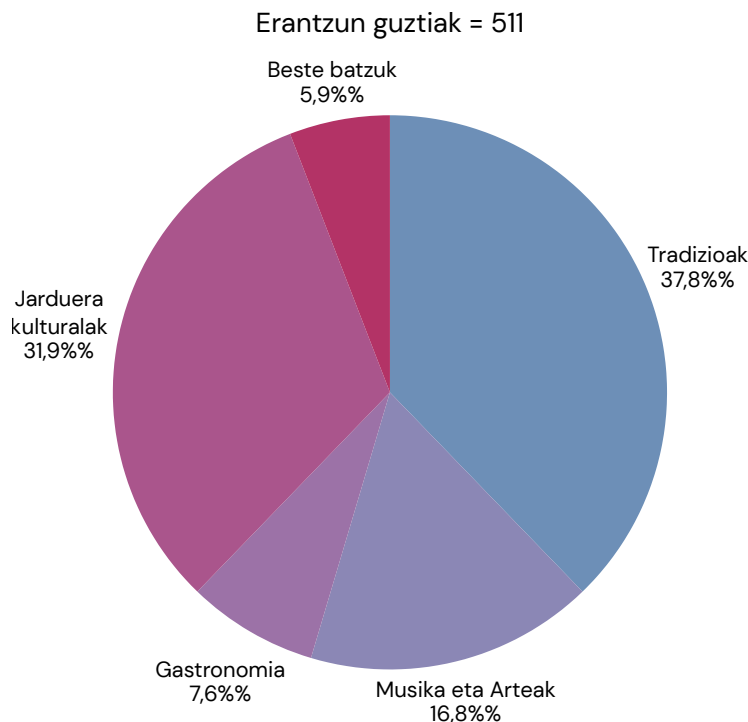
BELAUNALDI BERRIEK GIPUZKOAKO KULTURAREKIKO INTERESA MANTENTZEN DUTELA USTE DUZU?

Inkestatutakoen artean nagusi den pertzepzioa da belaunaldi gazteek Gipuzkoako kulturarekiko interes mugatua dutela. Laginaren ia erdiak (% 48,25) interes hori minimoa dela uste du, eta % 7,92k, berriz, ez duela inolako interesik adierazten du.

Aldiz, % 36,10ek uste dute belaunaldi gazteek interes handia mantentzen dutela, eta % 7,73k bakarrik uste dute interes hori handia dela. Oro har, emaitzek gizarte-kezka bat islatzen dute kultur transmisioarekiko eta belaunaldi gazteek euskal kulturarekin eta bertako tradizioekin duten loturarekiko.

EUSKAL KULTURAREN ZEIN ALDERDI GUSTATUKO LITZAIZUKE GIZARTEAN PRESENTZIA HANDIAGOA IZATEA?

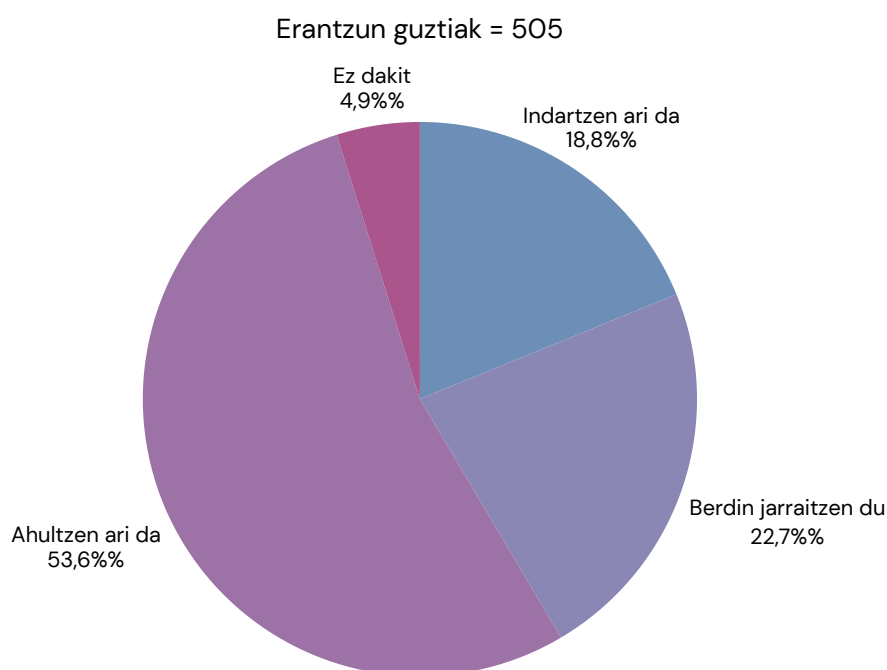
Inkestatutakoen ustez, tradizioak dira gizartean presentzia handiagoa izan beharko lukeen alderdia (% 37,77), eta ondoren jarduera kulturalak datoz (% 31,90). Emaitza hauek erakusten dute ikusgarritasun handiagoa eta parte-hartze handiagoa eskatzen dela bai tradizio herrikoiekin bai eguneroko jarduera kulturalarekin lotutako praktketan.

Parte-hartzaileen % 16,83k aipatzen dituzte musika eta arteak, eta gastronomiak, berriz, arreta gutxiago jasotzen du (% 7,63), agian lurraldean dagoeneko presentzia sozial eta mediatiko handia duelako pertzepzioagatik.

Erantzun irekiek, gutxiengoa izan arren (% 5,87), euskerari lotutako eskaera oso esanguratsua islatzen dute, eta behin eta berriz aipatu da indartu beharreko elementuetako bat bezala, batez ere eguneroko eta merkataritza-esparruetan. "Euskara gehiago", "Dendetan gehiago hitz egin dadila euskera" eta "EUSKARA" bezalako esamoldeak behin eta berriz agertzen dira ekarpenen artean.

Era berean, auzolanari, balio komunitarioen transmisioari, hitanoari, hedabideetako presentzia kulturalari edota mendiari eta naturari lotutako jardueri buruzko erreferentziak sortzen dira. Kulturaren eta hizkuntzaren eginkizun instituzional edo politikoari buruzko iritzi kritiko batzuk ere agertzen dira, euskal identitate kulturalaren inguruan sentsibiltate desberdinak daudela islatuz.

USTE DUZU GAUR EGUN EUSKAL KULTURA INDARTZEN EDO AHULTZEN ARI DELA?

Inkestatutakoen artean nagusi den pertzepzioa da euska kultura ahultze prozesu batean dagoela. Laginaren erdiak baino gehiagok (% 53,64) uste du ahultzen ari dela gaur egun, eta % 18,83k indartzen ari dela uste dute.

Bestalde, % 22,67k uste du egoerak bere horretan jarraitzen duela, eta % 4,86k baino ez du iritzi argirik horri buruz. Oro har, egungo testuinguruan euskal kulturak izan duen bilakaerari eta transmisioari buruzko nolabaiteko kezka markatutako gizarte-pertzepzioa islatzen dute emaitzek, bereziki belaunaldi berriei eta lurraldeko gizarte-eta kultura-aldaketei dagokienez.

04

ESKUALDEEN ARTEKO JOERA NAGUSIAK

4.1. PROFIL SOZIODEMOGRAFIKOAK

Orokorrean, aztertutako lau barrutiek –Bidasoa–Oiartzun, Deba–Urola, Donostialdea eta Oria– profil soziodemografiko nahiko homogeneousak dituzte.

Guztietan, adin ertaineko biztanleria da nagusi, batez ere 46 eta 65 urte bitartekoa, lanean edo erretiratu diren pertsonen proportzio handiarekin eta hezkuntza-maila ertain-altuarekin.

Generoari dagokionez, banaketa nahiko orekatua da barruti guztietan, nahiz eta emakumezkoen nagusitasun txiki bat egon, Deba–Urolan eta Orian nabarmenagoa, eta Donostialdea eta Bidasoa–Oiartzunen banaketa orekatuagoa dago.

Hezkuntza–mailari dagokionez, ez zen eskualdeen artean alde nabarmenik ikusi, kasu guztietan goi–mailako hezkuntza eta lanbide–heziketa nagusi izanik. Azkenik, egoera ekonomikoaren pertzepzioak egonkorrak izan ziren gehienbat, eremuen arteko aldakuntza batzuekin.

Alderdi nagusiak hauteskunde–barrutiaren arabera:

- **Bidasoa–Oiartzun:** 109 parte–hartzailerekin, sexuen araberako banaketa nahiko orekatua da, emakumezkoen nagusitasun txiki batekin (% 51,52). Biztanleria batez ere 46 eta 65 urte bitartekoen artean kontzentratzen da (% 66,05), eta enplegu–tasa % 60,19ra iristen da. Egoera ekonomikoari dagokionez, % 50,00k arazorik gabe iristen dira hilabete bukaerara, eta % 27,78k zailtasunez, egonkortasun moderatuaren pertzepzioa islatuz.
- **Deba–Urola:** 116 parte–hartzailerekin, emakumeen proportzio handiagoa du (% 56,73). Adin–talde nagusia 46 eta 65 urte bitartekoa da (% 66,38), eta enplegu–tasarik altuena izateagatik nabarmentzen da (% 74,78). Ekonomiari dagokionez, % 55,36k arazorik gabe iristen dira hilabete bukaerara, eta % 20,54k zailtasunez, eta horrek egoera ekonomikoaren pertzepzio nahiko positiboa adierazten du.

- **Donostialdea:** 176 parte-hartzailerekin, inkestak generoen araberako banaketa oso orekatua erakusten du (% 49,68 emakumeak eta % 48,39 gizonak). Gehiengoa 46 eta 65 urte bitartekoa da (% 53,71), adineko biztanleen presentzia nabarmenarekin. Enplegu-tasa % 53,41ekoa da, beste barrutietakoa baino txikiagoa, erretiratu gehiago dauden pertsonen proportzioa dela eta (% 39,77). Ekonomiari dagokionez, % 51,74k adierazten dute arazorik gabe iristen direla hilabete bukaerara, eta % 20,93k zailtasunez, egoera nahiko egonkorra islatuz.
- **Oria:** 115 parte-hartzailerekin, emakumezkoen nagusitasun nabarmenagoa erakusten du (% 55,32). Biztanleria 46 eta 65 urte bitartekoen artean kontzentratzen da (% 59,65), eta enplegu-tasa % 54,39ra iristen da, erretiratuek presentzia nabarmena izanik (% 32,46). Ekonomiari dagokionez, % 41,82k arazorik gabe iristen dira hilabete bukaerara, eta % 26,36k zailtasunez, beste barrutiek alderatuta pertzepzio errealistagoa erakutsiz.

4.2. EUSKAL KULTURAREKIKO PERTZEPZIOA ETA LOTURA

Oro har, aztertutako lau barrutiek —Bidasoa-Oiartzun, Deba-Urola, Donostialdea eta Oriak— Gipuzkoako kulturarekiko identifikazio maila altua eta haren elementu nagusien balorazio positiboa erakusten dute, batez ere euskera, tradizio eta ondarearena. Hala ere, alde nabarmenak ikusten dira identifikazio mailan, kultur praktiketan eta euskera kulturalaren bilakaeraren pertzepzioetan.

Alderdi nagusiak hauteskunde-barrutiaren arabera:

- **Bidasoa-Oiartzun:** Eremu honek identifikazio kultural maila altuenetako bat du, biztanleen % 53,27k identifikatuta sentitzen direlarik eta euskera elementu zentral gisa garrantzitsua delarik (% 77,98). Gainera, nabarmentzen da euskeraz egindako kultur jardueretan parte-hartze handiagoa duelako (% 44,55) eta tradizioekiko errespetu handia duelako. Hala ere, oso zabaldua dago euskera kultura ahultzen ari delako pertzepzioa (% 56,31), etorkizuneko bilakaerarekiko kezka islatuz.
- **Deba-Urola:** Barruti honek identifikazio maila altua erakusten du (% 51,72k sendo identifikatzen dira) eta elementu definitzaile gisa euskerari garrantzi gehien ematen dion barrutia da (% 83,33). Gainera, kultur jardueretan parte-hartze handia erakusten du, batez ere jai herrikoeitan eta euskeraz egindako jardueretan (% 50,00). Hala ere, euskera kulturaren ahultzearen pertzepzioa ere bertan da biziena (% 66,07), beste eremuekin alderatuta kezka handiagoa erakutsiz.

- **Donostialdea:** Identifikazio-maila apalagoa du (% 46,29 oso identifikatua), eta euskararen zentralitatea txikiagoa da (% 62,29), beste barruti batzuekin alderatuta. Parte-hartze kulturala anitza da, zinema, kontzertuak edo museoak bezalako jarduerak pisu handiagoa dute, eta testuinguru hiritarragoa eta pluralagoa islatzen dute. Halaber, euskal kulturak bere horretan dirauela gehien sumatzen den barrutietako bat da (% 30,63), baita ahultze nabarmena ere (% 46,88). Horrek ikuspegi orekatuagoa eta heterogeneoagoa erakusten du.
- **Oria:** Identifikazio maila altua erakusten du (% 45,69 sendo identifikatuta), eta euskera (% 76,99) eta tradizioak nabarmentzen ditu. Jai herrikoietan parte hartze handia du (% 70,48), barruti guztien artean altuena, lurraldearekiko lotura kultural sendoa islatuz. Beste eremu batzuek ez bezala, euskera kulturaren etorkizunari buruzko pertzepzio positiboagoa erakusten du, ehuneko handiagoak uste baitu indartzen ari dela (% 29,13), nahiz eta gehiengoaren iritzia ahultzen ari dela izaten jarraitzen duen (% 51,46).

05

ONDORIO OROKORRAK

Emaitzen azterketak erakusten du euskal kulturak leku nagusia izaten jarraitzen duela Gipuzkoako herritarren identitate kolektiboan. Galdetutako pertsona gehienek identifikazio maila altua adierazten dute lurraldeko kulturarekin eta euskara, tradizioak, historia eta ondarea bezalako elementuak Gipuzkoako nortasun kulturalaren funtsezko zutabeak direla uste dute. Testuinguru horretan, euskara identitate elementu nagusi gisa nabarmentzen da argi eta garbi, gizartean duen paper sinboliko eta kulturala indartuz.

halaber, Emaitzek kultur tradizioen balorazio oso positiboa islatzen dute. Gehienek garrantzitsutzat jotzen dute jarduera horiek mantentzea, eta nahiko maiz parte hartzen dute kultura- eta jai-jardueretan, batez ere jai herrikoiekin, zuzeneko musikarekin eta euskarazko jarduerekin lotuta. Jaiak eta ekitaldiak dira, gainera, lurraldeko kulturarekin harremanetan jartzeko bide nagusia, kultura-jarduerekin eta familia-ingurunearekin batera, eta horrek agerian uzten du euskal kulturak Gipuzkoan duen osagai komunitario eta sozial garrantzitsua.

Aldi berean, euskal kulturaren etorkizunari buruzko nolabaiteko kezka markatutako pertzepzio soziala agerian uzten du ikerketak. Parte-hartzaileen erdiak baino gehiagok uste du gaur egun ahultzen ari dela, eta proportzio esanguratsu batek uste du belaunaldi berriek ez dutela interes handirik. Pertzepzio hori zeharka ageri da barrutietan, baina lurralde-ñabardura garrantzitsuekin.

Barrutien arteko ezberdintasunek euskal kulturarekiko harreman modu ezberdinak erakusten dituzte. Bidasoa-Oiartzunen eta Orian, euskarari, tradizioei eta komunitatearen errotzeari lotuago dagoen ikuspegia da nagusi, eta, horrekin batera, kultura- eta jai-jardueretan parte-hartze handia dago. Deba-Urolak identitate-osagai indartsua du, eta euskarari zentralitate handiagoa ematen dion barrutia da, nahiz eta kultura ahultzearen pertzepzioa ere handiagoa izan. Donostialdeak, berriz, errealitate hiritarragoa eta anitzagoa islatzen du, kultura-partaidetza pluralagoa eta euskal kulturaren bilakaerari buruzko pertzepzio neurritsuagoa duena.

Erantzun irekiek, gainera, kultura-nortasunaren ulermena zabaltzeko aukera ematen dute, hainbat ikuspuntutatik. Euskarari, auzolanari, bertsolaritzari, mendiari, gastronomiari edo herri kirolei buruzko erreferentzia errepikariekin batera, kultur transmisioari, erakundeen zereginari eta zenbait balio komunitario indartzeko beharrari buruzko hausnarketak ere agertzen dira.

Era berean, ekarpen batzuek ikuspegi kritikoagoak edo ñabarduratsuagoak erakusten dituzte euskal kulturaren trataera sozial eta politikoari buruz, eta agerian uzten dute hainbat sentsibilitate daudela lurraldearen barruan.

Oro har, emaitzek irudikatzen duten agertokian, euskal kulturak legitimitate sozial handia eta identitate-balio handia ditu, euskarari eta tradizio kolektiboari bereziki lotuak. Hala ere, belaunaldiz belaunaldi transmititzearekin, eguneroko bizitzan duten presentziarekin eta gaur egungo gizarte- eta kultura-aldaketetara egokitzearekin lotutako erronkak ere agerian uzten dituzte.

Horrek guztiak iradokitzen du beharrezkoa dela parte hartzeko, transmisiorako eta kultura sustatzeko espazioak sustatzen jarraitzea, herritarren eta euskal kulturaren arteko lotura sendotuko dutenak, ikuspegi ireki, anitz eta partekatu batetik.

**IDENTITATEA ETA
KULTURAREN INGURUKO
INKESTA**

